

BULLETTIN

Svensk förening för Beroendemedicin

www.svenskberoendemedicin.se

Nummer 3 | AUG 2021 | Årgång 32

DETTA NUMMER KOMMER ENDAST I NÄTVERSION

- 18 Trojan Shield
  - 7 Cannabis och psykos
  - 19 Alkohol och operation
  - 13 PETH i meta-analys
  - 5 Kriminella i legal skepnad
  - 14 Senaste styrelsemötet
  - 15 AUDIT-C och äldre
  - 16 The Crime of the Century
  - 17 Alkohol och graviditet
  - 4 Minibaren på hotell
  - 5 Barndom utan baksmälla
  - 17 Droger och våld i nära relationer
- Årets annonsörer i Bulletin
- Unimedica Pharma
  - Nordic Drugs
  - dne pharma
  - Teva Sweden
  - Indivior
  - CAN/A&N
  - GILEAD
  - Camurus

Delrapport från samsjuklighetsutredningen

Samsjuklighetsutredningen står fast vid inriktningen att regionernas hälso- och sjukvård ska ha ensamt ansvar för all behandling av skadligt bruk och beroende.

Kort sammanfattning av den aktuella promemorian hittar du på sidan 6.

Vetenskapliga mötet 2021

De som har det svårast: beroende med samsjuklighet och sociala problem

Program och hållpunkter finns på **sidan 3**. Boka in den 26 november i Stockholm

Cannabis

En tio tusen år lång historia

Sid. 6

Styrelsen

Ordförande

Joar Guterstam
Stockholm

Vice ordförande

Karin Stolare
Uppsala

Facklig sekreterare

Cathrine Rönnbäck
Göteborg

Vetensk. sekreterare

Martin O Olsson
Stockholm

Kassör

Hans Ackerot
Mölnådal

Övriga ledamöter

Sven Andréasson
Stockholm

Bengt Sternebring
Malmö

Sven Wåhlin
Stockholm

Hanne Tønnesen
Malmö

Markus Heilig
Linköping

Martin Hammar
Göteborg

Fides Schückher
Örebro

Korrespondens

cathrine@
svenskberoendemedicin.se

Lösenord 2021

På vår hemsida kommer du under året att hitta dokument som är avsedda enbart för medlemmar. Du avkrävs ett lösenord och detta är under 2021

bulle211

Tidskriften BULLETTIN är inte kodad

Rättelse

Fides Schuckhers avhandling som refererades till i föregående nummer av Bulletin har titeln:

Alcohol use disorder in socially stable women receiving outpatient treatment. Individual characteristics of importance for onset age and treatment outcome

Nästa nummer av Bulletin

utkommer i november - i såväl pappersformat som på hemsidan.

Kolla in hemsidan

www.svenskberoendemedicin.se

Under fliken **Arkiv** kan du söka under *månad* och *år* efter alla artiklar som varit införda sedan hemsidestarten 2010.

Polisens narkotikabeslag under första kvartalet 2021

Amfetamin och Cannabis är de vanligaste drogerna i Sverige just nu. När det gäller tabletter är alprazolam (Xanor) den vanligaste drogen och under det första halvåret i år beslagtogs närmare 900 000 tabletter.

Drog	2021(kg)	2020(kg)	2019(st)
Amfetamin	626	179	473
Cannabis	626	323	397
Cannabisharts	550	208	1 512
Alprazolam	88 560	549 807	1 086 899

Källa: Nationellt forensiskt centrum, P4 Östergötland

Svensk förening för Beroendemedicin

Ordförande

Joar Guterstam

Korrespondens

Cathrine Rönnbäck

cathrine@svenskberoendemedicin.se

Ekonomi

Hans Ackerot

Medlemsansvarig

Hans Ackerot

hans.ackerot@svenskberoendemedicin.se

Utbildningsutskottet

Karin Stolare (föredragande)

Vetenskapliga utskottet

Martin O Olsson (föredragande)

Forskning/konferenser

Markus Heilig (föredragande)

Bulletin/hemsida

Bengt Sternebring (redaktör)

bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

"Om ministrar inte ens är intresserade av att ta reda på hur det förhåller sig med den saken, borde de ha förverkat sin rätt att bedriva någon politik på området alls"

Lisa Magnusson, DN ledarsida 210529, om de två ministrarna som inte vill utreda avkriminalisering av cannabis trots rekommendationer från bl a Folkhälsomyndigheten och Svensk förening för Beroendemedicin.

DU NÅR OSS Rätt och Lätt

via vår hemsida.

1. www.svenskberoendemedicin.se
2. Fliken **Kontakt** och välj lämpligt alternativ
  - a) Generella frågor
  - b) Medlemsfrågor
  - c) Bulletin

Du når snabbt rätt person inom styrelsen.

BULLETTIN

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Annonser: Camilla Stjernholm
camilla.stjernholm@svenskberoendemedicin.se

Ansv. utgivare: Joar Guterstam

Tryckeri: Exakta, Malmö

Bulletin är en medlemskrift för Svensk förening för Beroendemedicin. Bulletin utkommer i pappersversion årligen i februari, maj och november. En kortare version utkommer endast på föreningens hemsida under augusti.

Svensk förening för Beroendemedicin Vetenskapliga mötet 2021

De som har det svårast: beroende med samsjuklighet och sociala problem

Stockholm

26 november

Lokal: Svenska Läkaresällskapet
Klara Östra kyrkogata 10

Kostnad: senare info (lunch och kaffe ingår)

Anmäl ditt deltagande: cathrine@svenskberoendemedicin.se

Program (*preliminärt*)

Det slutliga programmet presenteras på vår hemsida så snart allt är klart. Där finner du också övrig information kring mötet.

Fredagen den 26 november

- 09:30 Registrering, fika/macka
- 10:00 **Utdelning av Jörgen Engel stipendium**
- 10:20 Välkommen, introduktion (Joar Guterstam)
- 10:30 Utgångspunkter: **Hur ser problemet ut? Vilka metoder rekommenderas idag?**
- a. Svenska siffror, internationell jämförelse (Ulla Beijer)
  - b. Tidigare satsningar, kommissioner (Gunnar Ågren)
  - c. Socialstyrelsens nationella riktlinjer (Sven Andréasson)

- 11:30 **Vad görs i Sverige?**
Samsjuklighetsutredningen (Anders Printz)

12:00-13:00

Lunch

- 13:00 a. ACT-team i Göteborg (Hanna Kataoka)
b. Frälsningsarmén (Per Anders Fernström)
c. Pelarbacken (Annika Ahlstedt och Katarina Klasa)

14:30 **Fika**

14:45 **Vad görs internationellt?**
Namn på föreläsare tillkommer inom kort.

16:00 **Paneldebatt:** Lena Hallengren, Anders Printz, Sven Andréasson

17:00 **Avslut**

Mingeltimme med lätt förtäring
föregår årsmötet

18.00 - 19.00 **Årets Föreningsmöte**
och utdelning av årets MediaDiplom

Boka gärna av mötestiden i din kalender!

Du kan preliminärboka dig med ett mail till vår sekreterare

Bulletiner

Franska polisen avslutade i mitten av maj sin raid mot ett kriminellt nätverk som smugglade cigaretter. Första tillslaget skedde i april och ledde till arresteringar i södra Frankrike av 7 medlemmar i ligan inklusive 5 ton cigaretter och 37 000 euro i kontanter. I maj tillintetgjordes ligan i det sista tillslaget och de 5 sista individerna greps och 250 000 cigaretter konfiskerades. Förutom cigarettsmuggling från öst var ligan också inblandad i penningtvätt. Europol

Tullen har uppmärksammat att importen av GBL har ökat anmärkningsvärt mycket under året. GBL omvandlas i kroppen till missbruksdrogen GHB (Gamma-Hydroxy-Smörsyra).

Christina Gynnå Oguz och Björn Fries har på Expressen DEBATT den 19 maj formulerat sina synpunkter på avkriminalisering av cannabis och polemiserar något med regeringen och dess ståndpunkt i frågan.

Det finns ett statistiskt signifikant och kliniskt relevant samband mellan cannabisintag under graviditeten och minskad födelsevikt. Således viktigt att under anamnesen inte bara fokusera på cannabis utan även på tid och intensitet. Eur Addict Res 2021;27:131-141

Danska Riksdagen (Folketinget) meddelade i slutet av maj att man förlänger prövotiden för behandling av smärttillstånd med cannabinoider. Det var med stor majoritet som Folketinget röstade för förlängningen. SR210526

I hamnen i rumänska Constanta vid Svarta havet har Rumänska polisen slagit till mot den organiserade kriminaliteten som försökt smuggla in 1,5 ton heroin till ett marknadsvärde som uppskattas till 45 miljoner euro. Nu stoppades en storskalig smugglingsverksamhet med förgreningar till Österrike, Belgien, Tjeckien, Frankrike, Tyskland, Ungern, Nederländerna, Slovakien och Slovenien. Europol 210527

Några veckor senare slog spansk polis och Europol till mot ett annat kriminellt nätverk som smugglade kokain från Sydamerika till Europa. Bytet blev 29 arresteringar, 1,6 ton kokain och 16,5 miljoner euro.

Alkoholen ställer till det. I nästan en tredjedel av alla druckningsolyckor som skett i Sverige mellan 2015 och 2020 har det funnits alkohol i blodet. Män är överrepresenterade. Rättsmedicinalverket.

En mycket omfattande genomgång av gambling med utgångspunkt från Storbritannien men läsvärd även för svenska förhållanden. Lancet Public Health 2021. Published Online June 21, 2021. doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00098-0.

En kort instruktionsvideo om administreringen av nasal naloxon. Den är framtagen för att lära hur patienter ska behandlas vid misstänkt överdos av opioider. new@NEJM.org

Högintensiv alkoholkonsumtion vid 29-30 års ålder är en oroväckande prospektiv markör för att fem år senare riskera att utveckla symtom som motsvarar alkoholsyndromet AUD (Alcohol Use Disorder) enligt en amerikansk undersökning. DOI.org/10.15288/jsad.2021.82.362

Bulletin utkommer fyra gånger om året:
FEBRUARI - MAJ - AUGUSTI - NOVEMBER

Vår hemsida uppdateras hela tiden!
www.svenskberoendemedicin.se

Minibar på hotellet

Det fanns inga minibarer på svenska hotellrum fram till 1991. Då kom en dom i kamrarrätten efter klagomål från Sheratonhotellet i Stockholm. Domen föranledde dock ett rejält politiskt debacle. Minibar på rummet, OK, men hur skulle den öppnas – och av vem? Hotellgästen skulle få en nyckel vid incheckningen var det tänkt, men det tyckte många partier i riksdagen var för lättvindigt. Gästen borde gå ner till receptionen för att hämta nyckeln vid varje tillfälle som alkoholskåpet lockade och efter uttagen volym åter gå ner till receptionen med den åtråvärda nyckeln.

Det lugnade ner sig. Idag är minibaren på plats - olåst, men på många hotell - tom. Gästen hänvisas till hotellets stora bar.

Svensson M. Så roligt ska vi inte ha det.

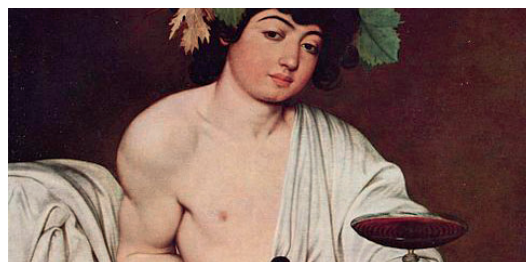
Sjukvårdens förtroende i topp

Kantar/SIFO undersöker varje år allmänhetens förtroende för institutioner, företag mm. Årets resultat: när det gäller samhällsinstitutioner ligger sjukvården i topp med 81 procent, sedan kommer polisen (73), Universiteten (22) och Domstolarna (65).

Man tittar även på företag och där ligger Systembolaget först med 73 procent följt av IKEA (61), ICA (58) och Volvo (49).

medieakademin.se

Riddargatan 1

Öppenvårdsmottagningen för riskkonsumenter (alkohol) har producerat ett utmärkt video-undervisningsmaterial som är fritt att ta del av. Det är framför allt tänkt att vara ett stöd för allmänläkare och motsvarande som vanligen först träffar denna grupp patienter. Dock finns här stor lärdom för alla som träffar riskkonsumenter.

Här finns intervjuteknik för att ringa in den högkonsumtion som kanske patienten inte ens haft en tanke på att det höga blodtrycket kunde vara en orsak till. Det finns också fördjupad kunskap om diagnostik och annat allmänt matnyttigt.

Titta in på www.riddargatan1.se

Europas kriminella nätverk arbetar ofta under legal täckmantel

Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA, Europol) har publicerat 2021 års rapport som i detalj analyserar det aktuella hotet från den organiserade brottsligheten inom EU. Här framkommer aktuell och förväntad utveckling över hela spektrum av denna brottslighet. Den identifierar även de kriminella nyckelgrupperarna och individerna som är aktiva inom den kriminella världen i EU.

SOCTA 21 ger en överblick över aktuell kunskap om de kriminella nätverken och var deras operationsbaser är belägna. Data om detta är insamlat av Europol i samarbete med EU-staterna.

En skrämmande aktuell sammanfattning visar att en stor del av den kriminella verksamheten bedrivs inom en till synes legal företagsverksamhet. Idag arbetar de kriminella nätverken i mer än 80 procent under täckmanteln av legalitet eller använ-

der sig av korrupta metoder för att missbruka en i övrigt oklanderlig verksamhet.

Närmare 40 procent av de kriminella nätverken inom EU är inblandade i handel med illegala droger och ungefär 60 procent av dem använder våld som en del i verksamheten.

Hela rapporten som är mycket detaljerad och omfattande finns på Europols hemsida i pdf-format: Europol (2021). European Union serious and organised crime threat assessment. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

www.europol.europa.eu/socta-report/

Prevalensen av psykiska hälsan för unga som intar amfetaminliknande substanser

Enligt forskargruppen som publicerat sina data i den australiensiska tidskriften *Drug Alcohol and Review* finns det inte någon större kunskap om hur intag av psykostimulantia påverkar den mentala hälsan hos unga vuxna.

Denna studie jämför prevalensen bland unga australiensare som använt amfetaminliknande substanser (n=224) med jämförbar grupp (n=125) som inte intagit droger. De psykiska tillstånd man undersökte var egentlig depression (major depressive disorder, MDD), generaliserad ångest (GAD), Panikattacker (PD), Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och mani/hypomani.

Resultatet visade att det var vanligare med PTSD och PD för de unga som använt psykostimulantia. Relationen mellan substansintag och mental påverkan visade på en komplex bild. Det fanns dock skillnader mellan de mest aktuella drogerna ecstasy och metamfetamin. Forskargruppen menar att det kan vara klokt att göra en hälsoundersökning för de som använder dessa och liknande droger för att förbättra behandlingsresultaten.

Drug Alcohol Review May 2021. doi.org/10.1111/dar.13196

Barndom utan baksmälla

ett av tre barn har någon gång blivit negativt påverkade av en närstående vuxens drickande. Det visar en Sifo-undersökning som gjorts på uppdrag av initiativet Barndom utan baksmälla. Barn som blivit stöttade av en annan vuxen när någon närstående druckit upplever att det gjorde positiv skillnad.

Undersökningen visar också att var tredje svarande uppger att de någon gång har varit vittne till att ett barn farit illa på grund av en närståendes drickande. Många agerar då på något vis, men det är fortfarande 20 procent som i den situationen avstått från att agera.

Initiativet Barndom utan Baksmälla syftar till att göra skillnad för barn som far illa av vuxnas drickande. Initiativet är ett samarbete mellan Systembolaget, IQ och barnrättsorganisationerna BRIS, Maskrosbarn, Trygga barnen och World Childhood foundation.

Berusningsdrickande bland tonåringar orsakar våld

En amerikansk studie har undersökt i en integrerad modell som föreslår att alkoholtillgänglighet och alkohollnormer påverkar såväl direkt som indirekt via berusningsdrickande (binge drinking) fysisk, sexuell och emotionellt våld vid tonårsdejting.

Undersökningen från University of Nebraska-Lincoln omfattade 22 tusen elever vid 69 skolor.

Resultatet ger vid handen att det går att reducera risken för våldet genom att fokusera på att minska berusningsdrickandet bland tonåringar. Likaså att den kan vara en god hjälp i detta arbete att minska våldet genom att påverka föräldrarnas alkohollnormer.

Journal of Psychoactive Drugs, 53:1, 27-34, DOI: 10.1080/02791072.2020.1810833

Delrapport från samsjuklighetsutredningen

Samsjuklighetsutredningen står fast vid inriktningen att regionernas hälso- och sjukvård ska ha ensamt ansvar för all behandling av skadligt bruk och beroende.

I februari presenterade Samsjuklighetsutredningen inriktningen på sina förslag. Syftet var att i ett tidigt skede få in synpunkter för att utifrån dessa utveckla förslagen eller ändra inriktningen. En rad synpunkter har kommit in från verksamheter och enskilda medarbetare i hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Här redovisas i korthet några av de viktiga punkterna i den promemoria som sammanställdes i juni månad. Det finns fortfarande tid att kommentera och ge förslag till utredningen.

I utredningen i detta skede skriver man att ett viktigt motiv för slutsatsen att inriktningen när det gäller huvudmännens ansvar ska ligga fast är den stora samsjuklighet som finns hos personer med skadligt bruk och beroende. Det kräver att all behandling både för skadligt bruk/beroende och andra psykiatriska tillstånd hålls samman. Därför önskar utredaren också utforma vårdens uppdrag på ett sätt så att den som har ett skadligt bruk/beroende inte nekas vård för andra psykiska sjukdomar. Detta är en slutsats som Svensk förening för Beroendemedicin sedan många år framhållit.

Eftersom utredningens förslag att behandling bör vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård följer att även vård utan samtycke ska vara en fråga för regionerna.

Resonemanget i betänkandet kommer att utvecklas med utgångspunkt från en analys av för- och nackdelar med en gemensam tvångslagstiftning som omfattar psykisk sjukdom, skadligt bruk och beroende. Vår förening förespråkar en ändring i linje med det resonemang som Gerhard Larsson framförde i sin utomordentliga missbruksutredning 2011 i vilken han förordar en lag i likhet med LPT.

Tveksamheter och farhågor har framförts att hälso- och sjukvården inte har tillräcklig kompetens när det gäller psykosociala behandlingsinsatser. Från beroendevårdens horisont vill vi framhålla våra socionomers utomordentliga kunskaper och kompetens inom området. Det förringar naturligtvis inte en fortsatt aktualiserad fortbildning och kompetenshöjning.

Utredningen på minerad mark

Sprututbyten spelar en viktig roll för att minska smittspridning av allvarliga sjukdomar men ger också ofta andra insatser som hälsorådgivning, hepatitbehandling och andra hälso- och sjukvårdsinsatser. Verksamheten finns i sju av de tjugo län. Utredningen planerar att inte bara göra verksamheten obligatorisk utan även utvidga verksamheternas

syfte till att vid sidan av smittskydd främja psykisk och fysisk hälsa, samt ta bort tillstånds- och bosättningskravet. Syftet är att skapa lågtröskelverksamheter i alla regioner och för att göra verksamheten så tillgänglig som möjligt föreslås mobila enheter för sprututbyte.

Utredningen gav i inriktningsdokumentet också uttryck för att föreslå ett försök med en hälsocentral som innehåller drogkonsumtionsrum. Förslaget mottogs positivt från vissa men framför allt påpekades att det är svårgenomförbart med hänsyn till kriminaliseringen av eget bruk och de kostnader förslaget kan komma att innebära. Drogrum finns i både Norge och Danmark. Vid införandet i dessa länder var de främsta argumenten att det skulle minska antalet människor som dör av narkotika, samt minska smittspridning. Sprutrum (drug consumption rooms) finns också i Tyskland, Spanien och Schweiz (EMCDDA).

Utredningen står emellertid fast vid bedömningen att för att skapa långsiktiga relationer och ge hälsovård till personer som använder narkotika, lever i social utsatthet och har stora psykiska och fysiska vårdbehov, behövs utvecklingen mot ökad tillgänglighet till skademinimerande insatser fortsätta.

Samsjuklighetsutredningen S2020:08. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2021. Direktiven i sin helhet finns på <http://www.sou.gov.se/s-202008-samsjuklighetsutredningen/>

Drogpsykos kan utveckla schizofreni eller bipolär sjukdom

Cannabis vanligaste drogen

Att droger kan förknippas med psykossjukdom är sedan länge känt. En av de första studierna som förmedlar denna kunskap är svensk från 1989. Sven Andréasson publicerade resultaten från en studie som omfattade 45 000 värnpliktiga.

Uppföljningen på 15 år visade att risken för att drabbas av schizofreni var 2 till 6 gånger högre (beroende på hur tidigt och hur mycket) hos dem som rökt cannabis, jämfört med dem som inte rökt alls.

I en ledare i The Lancet 2015 framhölls att man nu accepterade att cannabis var en drog med allvarligare psykiska följder än man tidigare ansett och refererade till en forskningsrapport i samma nummer.

I en liten studie som nyligen presenterades framkommer att cannabisrökning är vanlig bland unga med psykiatrisk sjukdom trots att sjukdomssymtomen förvärras av cannabis. Glädjande visar denna rapport att motiverande intervention i samband med sjukvård har påtaglig positiv effekt: cannabisintaget minskar.

Schizofreni och bipolär sjukdom

För ett par år sedan publicerades en dansk studie som visade på utvecklingen av schizofreni eller bipolär sjukdom efter en drogutlöst psykos. Författarna konstaterar också här att droganvändning förekommer i högre omfattning bland individer med mental sjukdom jämfört med övriga populationen. Varför är forskarna fortfarande svaret skyldig, men en vanligen framförd hypotes är att drogintaget är en form av självmedicinering.

Dagens kunskapsnivå gör gällande att mycket talar för att ett stort antal patienter med drogutlöst psykos senare i livet utvecklar en kronisk psykos.

Den danska registerstudien omfattade 6 788 individer som fått diagnosen drogutlöst psykos mellan åren 1994 och 2014. Individerna följdes fram till utvecklingen av en schizofreni eller bipolär sjukdom (antingen döden eller emigrering).

Den högsta frekvensen kronisk psykos (schizofreni eller bipolär sjukdom) utvecklades efter en cannabispsykos. Låg ålder vid cannabispsykosen ökade risken för att senare få schizofreni.

Den kroniska schizofrenin debuterade genomsnittligen 3,1 år efter drogpsykosen. För bipolär sjukdom var motsvarande tid 4,4 år.

Drogutlöst psykos är starkt förknippad med utvecklingen av allvarlig mental sjukdom varför det är av största vikt att följa dessa patienter under en längre tid för uppföljning och vid behov erbjuda tidig behandlingsinsats.

Acta Psychiatr Scand doi.org/10.1111/j.1600-0417.1989.t610296.x
The Lancet doi.org/10.1016/S2215-0366(15)00167-4
The Lancet doi.org/10.1016/S2215-0366(20)30074-2
J of Drug Issues doi.org/10.1177/00220426211002125
Am J Psychiatry doi:10.1176/appi.ajp.2017.17020223

Jubileumskonferens 2021

Nordic Drugs Stora Pris delades ut för tionde gången förra året. Priset gick till Martin Kåberg, men någon fysiskt utdelning blev det inte - covid-19!

I år firas tioårsjubileet desto mer - med en hel konferensdag den 10 november.

Alla tidigare pristagare kommer att inbjudas och vara en del i det vetenskapliga programmet.

Årets pristagare kommer naturligtvis att presenteras vid denna festkonferens.

Du är varmt välkommen - boka dagen redan nu, lite längre fram kommer hela programmet och anmälningsblanketten.

Vi blir gärna fler

Varför inte fråga bland kollegor som i någon form arbetar med beroendefrågor.

Som medlem i föreningen är man med att forma svensk beroendevård. Svensk förening för Beroendemedicin är en tung remissinstans för såväl Socialdepartementet som Socialstyrelsen och andra samhällsorgan. Via vår hemsida och FORUM kan du ställa frågor till landets ledande specialister inom beroendevården, genom föreningens tidskrift BULLETIN kan du följa med i de internationella tidskrifternas aktuella forskning. Och i varje nummer får du lite historik kring droger och drogbehandling. Bland mycket mera.

Be din kollega anmäla sitt medlemskap via vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se och klicka på fliken **medlem**.

Cannabis

En tio tusen år lång historia

Det finns arkeologiska bevis för att cannabis i form av hampa odlades och användes (sannolikt) till tyg så tidigt som för 10 000 år sedan i Kina. De tidigaste skrivna dokumenten om cannabis är från 3 000 år f.Kr., också funna i Kina. I indiska sanskrit nämns cannabis som ganja. Cannabis omtalas där och i flera centralasiatiska områden för dess psykoaktiva egenskaper och användes i samband med religiösa ritualer.

Det blev ingen religiös ritual i den islamiska världen, cannabis förbjöds här under 1300-talet. I USA förbjöds cannabis (att äga eller förmedla) 1937 enligt The Marihuana Tax Act. Men hippiekulturen tog upp drogen fram till dess president Nixon proklamerade War on drugs 1970.

Användningen av cannabis som medicin togs upp i Kalifornien 1996 och flera stater följde efter. Det blev tillåtet för rekreationellt bruk i några stater 2012. Legaliseringen har fortsatt och när det gäller cannabis för medicinskt bruk är det tillåtet i de flesta amerikanska delstaterna. Däremot är cannabis en illegal substans enligt amerikansk federal lag!

Enligt WHO är det idag ungefär 147 miljoner individer i världen som använder cannabis. Det betyder att ungefär 2,5% av klotets population använder cannabis.

Cannabis har i årtusenden varit i folkmedicinens tjänst. Hampafrodn har i kinesisk örtläkekonst använts som laxativum och febernedsättande, oljan från fröna var ett antiseptikum som läkte öppna sår. Denna olja kunde också intas per os för att lindra hosta eller användas som smärtstillande. Hampa i olika former har genom åren

använts som lindrare eller botare för diarré, astma, hemorroider, diabetes, anemi, rabies, elefantiasis, ormbett...

Det finns tre huvudtyper av cannabis. Den vanligast förekommande är *cannabis sativa*, som är en europeisk variant. Från Indien kommer *cannabis indica* och från Ryssland och Centralasien *cannabis ruderalis*. Dessa olika sorter kan växa över hela världen varför benämningarna inte längre har så mycket med geografien att göra.

Fibrerna från växtstjälken kallas hampa och har använts mest till reproduktion men användningsområdet är brett, från papper och bruksföremål till tyg för kläder, även om dessa blev något grova och obekväma att använda såvida inte silkestråd vävdes in. Cannabismuséet i Amsterdam visar upp ett imponerande utbud av produkter tillverkade av hampa.

Det finns 113 cannabinoider i cannabis. THC och CBD är de vanligaste psykoaktiva.

Cannabis och hjärnan

De huvudsakliga psykoaktiva substanserna i cannabis är cannabinoiderna (ett 60-tal av de mer än 480 olika kemiska substanserna som cannabis består av) och de mest förekommande psykoaktiva av de hittills 113 identifierade cannabinoiderna är tetrahydrocannabinol (THC) och cannabidiol (CBD). Sannolikt är det en kombination av många substanser som påverkar hjärnan och ger CNS-effekter. De cannabisprodukter som används är hashish, marijuana och hashisholja (mycket stark men mindre vanlig bland brukarna). Hashish (kallas vanligen cannabis) framställs av honplantans kåda. Torkar man cannabisbladen och blommorna får man marijuana. I dagsläget är de båda drogvarianterna i stort sett lika i

Det är en myt att det inte finns några dödsfall till följd av överdosering av cannabis.

styrka. Den har i stor utsträckning att göra med växtförhållanden – ju varmare desto starkare. I båda fallen är det THC som anses ge största effekten. Drogen kan antingen ätas, inhaleras, sniffas eller rökas. Eftersom THC tas upp i lungorna med snabb effekt är cannabis/marijuanarökning den vanligaste formen för intag.

Det är en myt att det inte finns några dödsfall beskrivna till följd av överdosering med cannabis. American Addiction Centre har redovisat en genomgång av drogrelaterade dödsorsaker i artikeln *Fatal Marijuana Overdose is not a Myth*. De vanligaste fynden vid obduktion är att det också finns spår av en eller flera substanser förutom cannabis (alkohol, opioider, kokain mm), men det finns också en liten grupp om 18 dödsfall som enbart kan härledas till överdos av marijuana i denna undersökning från 2019.

Ur dödlig synvinkel är cannabis inte lika farlig som exempelvis alkohol, cocain, opioider m fl, men cannabis är långt ifrån en ofarlig drog. Även här gäller att ju starkare THC, desto farligare.

Bland de allvarligaste medicinska konsekvenserna är sambandet mellan cannabisintag och psykosutveckling. Evidensbaserad forskning visar att denna allvarliga sjukdomsbild föregås av cannabismissbruk och är oberoende av andra droger eller missbrukarens personlighetsstruktur. Cannabis påverkar även hjärta-kärlsystem

och sänker infektionsmotståndet. Icke att förglömma är att cannabisröken också innehåller de skadliga kemiska ämnen som finns i tobaksrökning, bl. a. carcinogen tjära, cyanider och kolmonoxid.

Högpotent cannabis riskerar mental hälsa och beroende

På den illegala marknaden har THC-halten i cannabis successivt ökat under senare år på den illegala marknaden i såväl länder som har i en eller annan form legaliserat cannabis som i icke tillåtande länder. Detta kan leda till ökade medicinska problem och komplikationer.

Studier har visat att THC-förgiftning är dosberoende. Högre doser ger större skada på exempelvis minnet och kan framkalla en övergående psykosliknande symtomatologi. Från de som rökt högpotent cannabis finns rapporter om livslångt depressionstillstånd och utveckling av beroende. Även permanenta psykostillstånd till följd av cannabisintag finns beskrivna. Detta framkommer bl a i en forskningsrapport i *The Lancet* (2019) som visar att psykosrisken är fem gånger högre med dagens starkare cannabis. Från Portugal finns rapport om en massiv ökning av intagna psykospatienter mellan 2000 och 2015. Patienter med cannabisberoende hade tio gånger högre risk jämfört med icke cannabisrökare. (rapport Nyberg).

Högpotent cannabis ökar och därmed försämras den mentala hälsan, beroende skapas och ökat behov av sjukhusvård.

Den beroendes problem är att det krävs starkare och starkare drog för att försöka uppnå samma euforieffekt som erhöles lite tidigare i karriären (en essentiell del i beroendeutvecklingen). Producenterna vet detta och det är därför inte svårförklarligt att drogerna tenderar att bli starkare och starkare, så även för cannabis.

På 1980-talet var THC-styrkan för marijuana som högst 4 procent, för hasch som högst 8 procent. Idag i exempelvis Danmark ligger THC-halten för drogerna upp till 18 procent, något lägre i Sverige. I Storbritannien har styrkan på THC kraftigt ökat under de senaste tio åren och den hittills starkaste varianten (kallas skunk) som kontrollerats hade ett förhållande för THC/CBD motsva-

rande 46/0,2 – ett lika anmärkningsvärt som farligt förhållande. CBD anses mildra eller balansera effekten av intaget THC, varför avvikelser från förhållandet 1:1 ökar risken för allvarlig skadeutveckling.

Sammantaget finns således stor risk att med högpotent cannabis (hög THC-halt) försämras den mentala hälsan, beroende skapas och ökat behov av sjukvårdsbehandling.

I en unik studie från Storbritannien (University of Bristol) har en forskargrupp undersökt den mentala hälsan i en generell population som intagit högpotent cannabis.

Av 1087 inkluderade rapporterade 141 av de använde högpotent cannabis, som också var kopplat till ökat intag av drogen och utveckling av cannabisproblem som beroende.

Resultatet visar på en ökad risk för ångestdiagnos. Det fanns i denna studie inget samband mellan högpotent cannabis och alkoholsjukdom eller depression. Forskargruppen menar att det finns all anledning att försöka få bort eller reducera högpotent cannabis från marknaden. Då skulle risken för mentala hälsoproblem minska.

Medicinsk cannabis

Det finns ingen officiell definition av medicinsk cannabis i svensk lagtext. Läkemedelsverket brukar använda följande definition:

”Med medicinsk cannabis avses torkat växtmaterial (blommande grenspetsar) av cannabis sativa som framställs under beaktande av god farmaceutisk tillverkningssed. Medicinsk cannabis är avsedd för användning som läkemedel.”

I EU-länderna Danmark, Nederländerna, Tyskland och Italien finns särskild nationell lagstiftning som reglerar medicinsk cannabis. I Sverige har vi ingen sådan lagstiftning.

I Europa har cannabis av och till använts som medicin. Kulmen i ”modern tid” nåddes i mitten av 1800-talet då drogen var mäkta populär i den medicinska farmakopén. Det publicerades många arbeten om cannabis och kunskapen i läkarkretsar var stor. Exempelvis publicerades i *Lancet* en artikel om cannabis vid behandling av opium- och kloralhydratabstinens. Intressant är, att trots lättillgänglighet och lågt pris blev aldrig cannabis en missbruksdrog. Det

var vid denna tid som opium och opiater var drugs-of-choice i missbrukarkretsar. Genombrottet för cannabis som missbrukspreparat ur ett internationellt perspektiv kom inte förrän med beat-generationen i mitten på 1900-talet.

Bland de vanligaste medicinska konsekvenserna i samband med cannabis är psykosutveckling.

I början av 1900 blev det allt mer uppenbart att droger var ett globalt problem. Det första internationella mötet inom området hölls i Shanghai 1909 och gällde opium, 1911 följde ett konvent i Haag och vid denna konferens tog italienarna upp cannabis på dagordningen. Sydafrikanerna gav sitt stöd och ville se cannabis som lika beroendeframkallande och farligt som opium. Vid detta möte hände inte mycket mer, men tanken var väckt och 1924 hölls nästa internationella narkotikamöte i Genève.

Detta resulterade i att opium, kokain och cannabis rekommenderades att över hela världen förbjudas utom för medicinskt bruk. Det var framför allt Egypten och Turkiet som tryckte på när det gällde cannabis eftersom det i dessa länder var ett stort missbruksproblem. Cannabis blev härmed illegalt i praktiskt taget hela världen.

Återupptäckt medicinsk användning

Även om cannabis varit otillåten att använda, har olika patientgrupper under senare år ryktesvägen, litteraturvägen eller genom empiri återupptäckt dess möjliga medicinska fördelar. Det är framför allt patienter med muskeldystrofi, multipel skleros (MS) och andra spastiska sjukdomstillstånd som lindrats vid cannabisrökning; det har efter cannabisintaget blivit lättare att klara de spastiska muskelryckningarna. Epileptiker menar att cannabis har antikonvulsiva egenskaper.

Regeringarna i framför allt USA och Storbritannien har känt ett behov att reda ut vad som skiljer frekvent bruk och beroende av cannabis från den medicinska användningen.

Det var inte riktigt tilltalande att en svårt MS-sjuk amerikan som odlade en handfull cannabisväxter för eget bruk för att lindra sjukdomen begick en olaglig handling som renderade till 93 års fängelse. British Medical Association gjorde 1997, efter en vetenskaplig utredning, rekommendationen att cannabis bör vara tillåtet för medicinskt bruk. Det blev ingen lagändring, men domstolarna såg milt på lagbrytare som hade medicinska skäl.

Doktorerna Geoffrey Guy och Brian Whittle från England grundade 1998 GW Pharmaceuticals för att utveckla mediciner med cannabis som bas. Den legala aspekten har kommit ifatt den medicala och GW fick tillstånd att odla cannabisplantor för

Legalisering

Många länder i världen tillåter cannabis för medicinskt bruk, dock inte Sverige. När det gäller cannabis för rekreationellt bruk är det hittills fyra länder som tillåter: Uruguay (dock ej för utlänningar) och Kanada utan restriktioner medan Georgien och Sydafrika tillåter innehav men inte försäljning. Mexiko förväntas legalisera inom kort.

I USA är det 33 stater som tillåter cannabis för medicinskt bruk. Legalisering har ökat under de senaste åren och nu är det följande stater: Colorado, Massachusetts, Alaska, D of Columbia, Oregon, Washington, California, Maine, Nevada, Guam, Michigan, Illinois, New Jersey, Vermont, Arizona, Montana och South Dakota.

medicinsk forskning och i förlängningen produktion av läkemedel. För säkerhets skull skedde odlingarna på hemlig ort och med högsta säkerhet, dvs elektriska taggtrådsstängsel och bit- och skällglada hundar som vakt.

Forskningen har inriktat sig på utveckla en effektiv men ofarlig farmakologisk produkt på naturlig bas (extrakt av marijuana) som ska administreras som munspray (firmanamnet blev *Sativex*).

Idag finns i läkemedelsindustrin även syntetiskt framställda cannabinoider. Det finns möjlighet att tillverka såväl THC som cannabidiol i laboratoriet efter den israeliske kemisten Rafael Mechoulams framställning av substanserna på syntetisk väg (1980) och viktig för den medicinska utvecklingen var den amerikanske forskaren Allyn Howletts upptäckt (1988) av cannabinoidreceptorer i hjärnan.

De sjukdomstillstånd som den aktuella forskningen inriktar sig på är multipel skleros, reumatoid artrit, hjärnstamsskador och vissa psykiatriska sjukdomstillstånd. Man försöker också finna en cannabisbaserad smärtlindrande produkt som inte ger intoxication eller besvärande biverkningar.

Medicinska cannabinoider (THC och CBD) i egenskap av medicinsk cannabis och syntetiska derivat har föreslagits spela roll i behandling av vissa psykiska sjukdomstillstånd. En forskargrupp från National Drug and Alcohol Research Centre under ledning av professor Louisa Degenhardt (Australien) har gått igenom vad som finns i vetenskapliga studier sedan 40 år tillbaka: 83 rapporter inklusive 40 randomiserade.

Resultatet av denna meta-analys visar att det är tveksam evidens på att cannabis förbättrar depression, ångest, ADHD, Tourette,

PTSD eller psykos. En forskargrupp fastslår att det inte finns evidens för att föreslå farmakologisk THC (med eller utan CBD) i behandlingsriktlinjer. Snarare konkluderas att riskerna är större än möjliga vinster, framför allt när det gäller depression, ångest och psykotiska symtom – här är risken att cannabisintag ökar problemen.

Vid en genomgång av all tillgänglig vetenskaplig litteratur några år senare (2019) sammanfattas i rapporten från EMCDDA att effekten är allt från otillräcklig till moderat. Sådär kan man sammanfatta den omfattande artikeln från EU:s narkotikaorgan:

För illamående och kräkningar vid cancerbehandling är evidensen för cannabis svag, samma gäller för aptitstimulering. Moderat effekt vid muskelspasm vid MS. Patienterna upplever bättre effekt än vad behandlaren kan konstatera. Moderat evidens vid smärtbehandling. En liten men signifikant effekt jämfört med placebo. Palliativ effekt vid cancer: otillräcklig. Refraktär barnepilepsi: moderat effekt vid CBD-behandling.

För andra indikationer finns ingen tillräcklig behandlingsevidens.

Den viktigaste negativa effekten att hålla

under uppsikt vid långvarig medicinsk behandling är beroendutveckling. Det finns dock få studier när det gäller beroende vid medicinsk cannabisbehandling. Allvarliga negativa bieffekter vid kortvarigt medicinskt bruk är sällsynta.

I Europa finns idag en handfull medicinska cannabispreparat: Marinol och Syndros (syntetiskt THC) samt Cesamet och Canemes (syntetisk cannabinoid som liknar THC). Sativex har lika delar THC och CBD. Sativex som finns i Sverige är ett cannabisextrakt som har som huvudkomponenter tetrahydrocannabinol (THC) och cannabidiol (CBD). Enligt forskningsresultaten kommer patienten inte att bli påverkad (ingen ruseffekt) av Sativexmedicineringen, bland annat beroende på mängden intagen drog och administrerings sättet.

Epidiolex är en CBD-produkt direkt från växten. Det finns möjlighet för apotek att tillverka extemporelösningar för medicinskt bruk. EMCDDA, vårt europeiska narkotikaorgan, förutspår att Europa kommer att bli den största och mest lukrativa marknaden i världen för medicinsk cannabis.

Viktigt är att det idag inte finns något europeiskt land som tillåter rökning av can-

nabis för medicinskt bruk.

Den egna odlingen

Nu är inte Storbritannien föregångsland för legal medicinsk användning av cannabis. En delstat i Australien (New South Wales) tillåter sedan 2000 en personlig pergula med högst 5 cannabisplantor för eget bruk (man kollar dock inte den medicinska indikationen). I Belgien har man på sjukhus sedan en tid haft möjlighet att ge cannabis till patienter som far illa av kemoterapi vid cancer, liksom till patienter med svåra problem vid glaukom, AIDS och multipel skleros. I Italien tillåts egen cannabisodling om man har ett sjukdomstillstånd som myndigheterna accepterar och ger odlingslicens till.

Holland blev det första landet i världen som tillät apoteken distribuera cannabis för medicinskt bruk. Ett stort antal apotek, sjukhus och läkare har fått licens att förskriva fem gram cannabis för medicinskt bruk. Det finns två sorters cannabisdrog att välja mellan, en mild (Simm) och en något starkare (Bedrocan). Det är dock billigare att gå till coffe-shopen och handla motsvarande mängd.

Svensk förening för
Beroendemedicin

Välkommen till en terapiinriktad utbildning kring

OPIOIDBEROENDE

Utbildningen omfattar etiologi, diagnos och utredning av opioidberoende, farmakologisk och icke-farmakologisk behandling, återfallsprevention, säkerhetsaspekter samt samsjuklighet.

Målgrupp är all vårdpersonal inom svensk LARO verksamhet.

Föreläsare är SFB-godkänd representant med lång LARO erfarenhet

I samband med utbildningen erbjuds kaffe och lunch, beroende på tid.

Deltagandet är kostnadsfritt. Huvudmannens godkännande krävs.

Intresseanmälan skickas till någon av följande: jonas.johansson@abbvie.com, hakan.karmback@camurus.com, andreas.wiklund@indivior.com eller inger.landin@nordicdrugs.se

Utbildningen har utvecklats av Svensk förening för Beroendemedicin.

Framtagandet av utbildningsmaterialet har fått finansiellt stöd av AbbVie, Camurus, Indivior, Nordic Drugs och Sandoz. Företagen har inte påverkat innehållet i utbildningen och materialet innehåller inte specifik produktinformation.

Utbildningsmaterialet är framtaget med finansiellt stöd av AbbVie, Camurus, dne, Gilead, Indivior, Nordic Drugs och Sandoz

Nyligen gjordes en folkomröstning i Nya Zeeland huruvida cannabis ska legaliseras. Resultatet blev jämnt: 50,7% mot och 48,4% för legalisering.

Kanada legaliserade cannabis i oktober 2018. En nationell attitydundersökning från University of British Columbia har publicerats i J Drug Issues. Forskargruppen har kartlagt hur legaliseringen av rekreationellt bruk av cannabis påverkat unga vuxna. En undersökning gjord före legaliseringen (2017) jämförs med vad motsvarande åldersgrupp tyckte efter legaliseringen (2018).

Ungdomarna fick besvara frågor om hur de upplevde legaliseringen, var den bra eller dålig. Varje individ fick alternativen mycket bra, bra, dålig eller mycket dålig. Analys av resultatet ger vid handen att de unga vuxna upplevde legaliseringen negativt. Det framkom ingen signifikant attitydskillnad mellan pre- och post-grupperna.

Avkriminalisering eller legalisering

Narkotika inom EU

Uppskattad narkotikaanvändning inom EU 2019 (i miljoner användare)

Cannabis	25,2
Kokain	4,3
MDMA	2,7
Amfetamin	2,0
Opioider	1,3

De tio vanligaste rapporterade drogerna inom akutvården (19 europeiska länder, 27 sjukhus) 2018.

Cannabis	2200
Kokain	1850
Heroin	1500
GHB/GBL	1250
Amfetamin	850
MDMA	800
Okänd BDZ	450

Aktuellt nu är hur Sverige ska förhålla sig till cannabis, legalisering eller avkriminalisering. I mitten av februari sände SVT1 ett debattprogram som till stor del handlade om cannabis i svenska samhället. Programmet innehöll det mesta från saktlighet till pajkastning, från totalförbud för all narkotika till legalisering av all narkotika.

Professor Markus Heilig försökte nyansera bilden, det finns inget svart eller vitt. Han framhöll den portugisiska modellen som en human och livräddande väg att gå: avkriminalisering av cannabis och snabbt erbjuda behandling. Kristina Nilsson (s) och vice ordförande i socialutskottet svarade med att utredning är på gång men dribblade bort sig totalt då hon inte förstod skillnaden mellan avkriminalisering och legalisering. Utredningen ska enligt socialministern av någon obegriplig anledning inte utreda avkriminalisering.

Markus Heilig beskrev den portugisiska modellen som innebär avkriminalisering av eget bruk av cannabis men kriminalisering av försäljning. Till avkriminaliseringen hör

Svensk förening för Beroendemedicin

Svensk förening för Beroendemedicin är sedan 1956 en delförening i Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund.

Du har inflytande

Som medlem i Svensk förening för Beroendemedicin är du med och påverkar svensk beroendepolitik.

Vår förening är en tung remissinstans och vi finns representerade i flera nationella och lokala beslutsorgan. Föreningen driver också viktiga politiska och medicinska frågor inom beroende genom att aktivt delta i mediadebatten via press, radio och TV. Vi tar även ansvar för att utbilda och uppdatera våra medlemmar med de senaste rönen inom vårt fält.

Är du inte redan medlem eller har du en kollega som ännu inte är medlem?

Alla

oavsett yrke som arbetar/forskar inom beroendefältet är välkomna i vår förening.

Anmälan görs enklast via vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

Förfrågan till vår sekreterare cathrine@svenskberoendemedicin.se

direkt koppling till behandling. Utvärderingar av metoden visar på nedgång i dödlighet och ingen ökning av övergång till andra droger.

Från Oslo kopplades Sveinung Stensland in, en universitetsutbildad farmakolog och parlamentariker som berättade varför Norge nu ska införa den portugisiska modellen med samma argumentering som Markus Heilig.

För något år sedan ville Svensk förening för Beroendemedicin på plats se hur den portugisiska modellen var upplagd och hur den fungerade. Det blev en imponerande uppvisning av de kunniga kvinnorna och männen bakom modellen och dess genomförande. Se reportage i Bulletin nr 1 2019:12-16.

Cannabisanvändningen har ökat något under de senaste tio åren i Sverige men är fortfarande på en låg nivå. Det är viktigt att fortsätta följa utvecklingen eftersom cannabis har kopplingar till olika hälsomässiga och sociala problem. Vi behöver också mer kunskap om användningen – hur användningen och skadorna är fördelade i olika befolkningsgrupper, vad användningen beror på och vad som förklarar den ökning som skett i vissa åldersgrupper. Vi behöver också följa utvecklingen i andra länder och det internationella kunskapsläget.

Huvudlitteratur

J Drug Issues. <https://doi.org/10.1177%2F0022042620908200>
 JAMA Psychiatry. doi:10.1001/jamapsychiatry.2020.1035
 Addiction. doi:10.1111/j.1360-0443.2005.01070x
 Emcdda. [www.emcdda.europa.eu/system/files/publications\(11391/TDAU19](http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications(11391/TDAU19)
 WHO. The health and social effects of nonmedical cannabis use. Geneva: 2016.
 UNODC. International Standards on Drug Use Prevention - Second updated edition.
 UNODC. Cannabis and Hallucinogens. 2019.
 The Lancet 2019. DOI:[doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30401-8](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30401-8)
 Bulletin nr 2 2019:14-15
 Bulletin nr 2 2020:21 (DN Debatt 200222)

Komplettera med Fördelar och nackdelar med en legalisering av cannabis i Sverige.

Författare är Susanne Bejerot och Martin Glans. De är verksamma vid Örebro universitet. En välskriven och omfattande genomgång av litteraturen. Finns vissa tveksamheter i hur de tolkat vissa artiklar, men artikeln är läs- och tänkvärd.

Läkartidningen. 2021,118:20112

PEth under luppen i amerikansk meta-analys

Den publicerade studien bygger på en meta-analys där olika faktorer undersöktes med tanke på sensitiviteten för PEth bland individer som har en självrapportering (AUDIT-C) som motsvarar ohälsosam alkoholkonsumtion.

Analysen omfattar 21 publicerade studier med 3085 deltagare. För inklusion av kvinnor krävdes ≥ 3 items och för män ≥ 4 och för PEth-mätningen ≥ 8 ng/ml. Sedan undersöktes sambandet mellan demografiska (kön, ras/etnicitet och ålder) och biologiska (BMI, hemoglobin, HIV, leverfibros och venöst blod) data.

I studien deltog 30 procent kvinnor. Ur etnisk synvinkel var det afrikaner, afroamerikaner, vita och övriga representerade. Nästan 82 procent hade PEth ≥ 8 .

Det fanns inget samband mellan PEth och kön, ålder, ras/etnicitet och blod. Inkluderades biologiska parametrar visade sig att hög hemoglobinhalt och avancerad leverfibros gav signifikant högre sensitivitet för PEth. Tvärtom gällde för högt BMI och de som haft/har HIV. Afrikaner

och afroamerikaner hade högre odds att ha bättre sensitivitet för PEth jämfört med vita då biologiska variabler inkluderades.

Detta är en amerikansk undersökning med den etniska blandning som finns där men resultaten kan också vara av visst värde i en europeisk kontext, såväl kliniskt som forskningsmässigt.

Alcoholism Clin Exp Research. doi.org/10.1111/acer.14611

Svensk förening för Beroendemedicins aprilmöte

Inzoomat styrelsemöte

Med förhoppning att styrelsemötet i april blir det sista virtuella mötet på det pandemiska opersonliga zoom avslutade ordföranden med att vi ses ”på riktigt” vid nästa möte i augusti. På samma positiva tema hoppades styrelsen att föreningens vetenskapliga möte den 26 november blir till allas glädje ett fysiskt möte – om vi nu inte glömt hur ett sådant går till.

Från aprilmötet förmedlar protokollet att Norsk forening for Rus- og avhengighetsmedisin till sitt årsmöte i oktober inbjudit de olika nordiska ländernas systerorganisationer för en presentation över respektive lands förenings verksamhet. Det finns också tankar kring att på sikt samlas kring ett nordiskt professionellt nätverk med fokus på beroendemedicin. Vår förening kommer att representeras av ordförande Joar Guterstam.

Den årliga vetenskapliga konferensen i föreningens regi kommer att hållas i Stockholm på Svenska Läkaresällskapet den 26 november. Temat är Hur hjälper vi de mest behövande – personer med psykisk sjukdom, beroende och sociala problem? Den slutliga titeln på konferensdagen kan stuvras om lite. Hela programmet och anmälan om deltagande kommer på hemsidan och finns i detta nummer av Bulletin.

Webutbildningar är på tapeten.

Svenska Läkaresällskapet har förhört sig om vad som finns inom beroendefältet. Det finns program i vardande och ävenledes färdigställda. Bland annat berättade Markus Heilig om ett psykiatriprojekt som ska leda till en interaktiv webbaserad psykiatriutbildning.

Sven Wählin rapporterade om ett tämligen omfattande och färdigt webbaserat utbud från Riddargatan1 (fritt att användas: www.riddargatan1.se). Sven Andréasson har varit med och tagit fram en modul om alkoholberoende i en webbaserad psykiatriutbildning för primärvården (finns på Lärtorget).

Hanne Tønnesen redogjorde för EUFAS som vi kommer att formellt ansluta oss till. Rapporten summeras i en artikel i Bulletin.

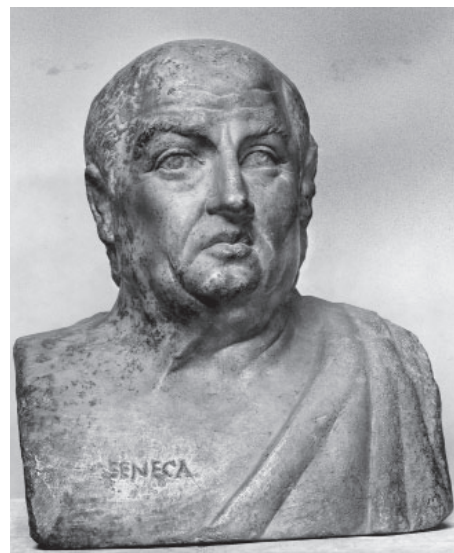
Vår förening ställer sig bakom en förfrågan till Socialstyrelsen om möjligheten att även allmänläkare ska kunna erhålla specialistkompetens (tilläggspecialitet) i beroendemedicin. Att utvidga specialiteten beroendemedicin kan leda till ökad kompetens i mottagandet av den stora patientgrupp med riskkonsumtion för vilken vårdcentralerna är förstalinjens omhändertagande.

Ånyo fanns anledning att ta upp den alltid lika aktuella frågan om samsjuklighet. Vem tar hand om patientgruppen? Det är väl snart dags att sluta svartetter-spelet. Mycket talar för att Anders Printz utredning kommer att klargöra hur patientgruppen ska tas om hand. Den vetenskapliga konsensus kanske kan börja gälla: beroendesjukdom och psykisk sjukdom ska behandlas samtidigt. (*Errare humanum est, perseverare diabolicum** – skulle Seneca än en gång ha yttrat).

Det vetenskapliga mötet i november kommer att ta upp problemet.

Nästa styrelsemöte äger rum den 27 augusti.

*Det är mänskligt att fela, att framhärda är djävulskt.

Svenska Läkaresällskapet omorganisation på plats

– Medlemsreformen har stärkt Svenska Läkaresällskapet (SLS) som professionens röst i samhället, det har det gångna året verkligen visat, SLS har med stor framgång klivit fram som en proaktiv påverkansaktör och en viktig arena för kunskapsutbyten, detta tack vare vårt nära samarbete med SLS olika föreningar. Nu ser vi fram emot att fortsatt driva frågor som utvecklar svensk hälso- och sjukvård med patientens behov i fokus. (Tobias Alfvén ordförande i SLS).

En omfattande översiktsartikel om prevalensen och områdesfördelningen av psykiatriska sjukdomar i Afrika publicerades i mitten av juni i *The Lancet*. Tidsspännat under vilket undersökningen genomfördes var 1984-2020 och studien omfattar 36 vetenskapliga publikationer från 12 afrikanska länder.

Livstidsprevalensen för sinnesförstömmingsjukdomar förekom från 3,3 till 9,8 procent, ångestsjukdomar från 5,7 till 15,8 procent, beroendesjukdomar (SUD) från 3,7 till 13,4 procent och psykosor från 1,0 till 4,4 procent.

Artikeln belyser studiens såväl kliniska användbarhet som dess tillkortakommanden.

DOI: [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(21\)00009-2](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(21)00009-2)

Välkommen

till Svensk förening för Beroendemedicins nya hemsida. Innehållet är förstås samma som för gamla, vissa smärre ändringar finns under rubriklisten.

www.svenskberoendemedicin.se

HEM

Här ligger allt redaktionellt material.

KONTAKT

Du skickar meddelande till

1. Generella frågor (allt som inte inryms i nedanstående)
2. Medlemsfrågor (allt som har med medlemskapet att göra)
3. Bulletin (allt som rör vår medlemstidning)

MEDLEM

Medlemsansökan

LÄNKAR

Relevanta länkar som kan vara av intresse

UTBILDNING

1. Beroendespecialiteten
2. Konferenstips

ARKIV

Du kan leta efter inlägg på hemsidan efter månad och år.

FÖRENINGEN

Aktuell styrelse och föreningens stadgar

FORUM

(Under bearbetning)

Medlemmar kan här göra inlägg, ställa frågor mm som rör vårt område.

BANNERS

Ligger i högerspalt och är puffar för aktualiteter och annonser. På smarta telefoner kommer de sist.

Ny systembolagschef

Systembolagets styrelse har utsett **Ann Carlsson**, för närvarande vd för Apoteket, till ny vd och koncernchef för Systembolaget. Hon efterträder Magdalena Gerger som slutar på egen begäran efter 12 år som vd.

Ann Carlsson tillträder sin befattning 22 januari 2022. Magdalena Gerger kommer att fortsätta att leda Systembolaget under hela 2021 och över årsskiftet

Ann Carlsson. Foto: Apoteket

Hur lång var egentligen Napoleon som hade komplex för sin längd?

Enligt mätning när han låg i kistan på lit de Parade: 1,57 m.

Enligt uppgift var det ungefärligen medellängd på denna tid.

Höjd alkoholskatt minskar cancerincidensen

Alkohol orsakade mer än 35 000 alkoholrelaterade cancerfall under 2018 i fyra undersökta europeiska länder (Tyskland, Italien, Kazakstan och Sverige). Högsta antalet konstaterades i Tyskland och lägsta i Sverige.

Författarna menar att med hundra procentig höjd alkoholbeskattning skulle antalet alkoholrelaterade cancerfall minska med 3-7 procent. Finlands beskattningssystem tas som positivt exempel och skulle exempelvis Tyskland lägga sig på finsk skattnivå skulle cancerfallen årligen minska med cirka 1 600.

Summering enligt forskningsrapporten: En ökad beskattning på alkohol skulle leda till en rejäl minskning av cancerincidensen i Europa.

Eur Addict Res 2021;27:189-197
doi.org/10.1159/000511899

AUDIT-C fångar äldre riskkonsumenter

En engelsk forskargrupp har undersökt hur effektivt frågeformuläret AUDIT-C är när det gäller att hitta riskkonsumenter i de äldre årgångarna. Det finns, enligt författarna, relativt lite undersökt hur validiteten är i denna population.

Medelåldern för individerna som inkluderas i undersökning var 71 (n=143).

Det visade sig att AUDIT-C fungerar bra när det gäller att fånga in riskfylld konsumtion med de i testet ingående tre första frågorna (som kallas för AUDIT-C, se faktaruta). Såväl specificitet som sensitivitet var höga. Arean under ROC-kurvan har god marginal om än lite sämre för fråga 3 till skillnad från de två första. Fynden var lika för män och kvinnor. Pågående långtidsmedicinering påverkade inte resultatet.

AUDIT-C fungerade således vid identifieringen av ohälsosam alkoholkonsumtion hos äldre. Enkelt och snabbt test att genomföra som därtill ger ett tillfredsställande resultat.

Alcohol Alcoholism 2021;56,3:258-65

Faktaruta

AUDIT består av 10 frågor som är uppdelade i tre grupper.

Grupp 1 (AUDIT-C) – Riskfylld alkoholkonsumtion

1. Hur ofta har du under senaste året druckit någon form av alkohol?
2. Hur många glas alkohol dricker du under en typisk dag när du dricker?
3. Hur ofta dricker du 6 glas alkohol eller mer vid ett och samma tillfälle?

Grupp 2 – Beroende

4. Hur ofta under det senaste året har du funnit att du inte kunnat stoppa att dricka alkohol när du väl börjat?
5. Hur ofta under det senaste året har du låtit bli att göra det du skulle gjort därför att du drack alkohol?
6. Hur ofta under det senaste året har du behövt inta alkohol på morgonen för att komma igång efter att ha druckit mycket alkohol dagen före?

Grupp 3 – Skadligt bruk

7. Hur ofta under det senaste året har du haft skuld-känslor eller varit ångerfull efter att ha druckit alkohol?
8. Hur ofta under det senaste året har det varit omöjligt för dig att komma ihåg vad som hände kvällen innan därför att du druckit alkohol?
9. Har du eller någon annan blivit skadad som ett resultat av ditt drickande?
10. Har någon släkting, vän, läkare eller någon annan inom sjukvården varit oroad över ditt drickande eller föreslagit att du bör minska konsumtionen?

Svensk förening för Beroendemedicin

Välkommen som medlem!

Antal legitimerade läkare med specialistbevis i Beroendemedicin

Spec.år	Antal
2015	1
2016	5
2017	5
2018	7
2019	15
2020	18
2021(till maj)	7
Totalt	58

Källa: Socialstyrelsen

Ett ökat bruk av narkotika i Saudiarabien

Narkotikaproblematiken i Saudiarabien växer oroväckande. Det är framför allt partydrogen Captagon som är åtrovärd.

I juni beslagtogs landets tull 4,5 miljoner piller, bipackade ett antal apelsiner - uppenbarligen för syns skull.

The Crime of the Century

HBO®

Streamningstjänsten HBO har producerat en dokumentär om "opioidepidemin" i USA. Det är två program som vardera varar i nästan två timmar, dvs fyra timmars förfärande rapportering om ett par läkemedelsföretag som låtit profiten gå före patienten.

Bakgrunden är bl a att under senaste decenniet har en halv miljon amerikaner avlidit till följd av opioider. Var 25:e minut föds ett barn i USA med opioidabstinens. Opioidproblemet omfattar i stort sett hela USA.

Enligt HBO-dokumentären var det läkemedelsföretaget Perdue Frederick som startade opioidepidemin. Familjen Sackler köpte detta företag och samtidigt ett reklamföretag och så satte man i gång med "mördande" reklam för Librium och Valium och från 1973 "undermedlet" morfinderivatet MS Contin som 1994 blev Oxycontin, som helt enkelt är en tablett som det verkningmässigt inte går att skilja från heroin. Nu börjar epidemin på allvar och Perdue blev en miljardindustri genom sataniskt genomförd marknadsföring och försäljning till lika penninggiriga läkare - mutor förekom.

Dock framhåller de undersökande poliserna (DEA - Drug Enforcement Administration, en federal polisorganisation under justitiedepartementet) att de flesta läkare var mer måna om sina patienter än sitt bankkonto. Detta visste läkemedelskonsulenterna, de delade in läkarkåren i omutbara och mutbara.

Andra läkemedelsföretag hängde på, men det enda som utpekas i dokumentären är Johnson&Johnson och deras opiumodlingar i Tasmanien. Försäljningen hos Perdue var så stor att råvaran var svår att uppbbringa varför man samarbetade med J&J.

Problemet började bli uppenbart i början av 2000 och nu kom DEA in i bilden med starka och omfattande utredningar, som dock okunniga politiker inte (låtsades?) förstod efter att ha "informerats" av representanter för Perdue och senare InSys, som närmast tog över Perdues mer eller mindre kriminella verksamhet med sitt Subsys (fentanyl). Nu gick opioid-föreskrivning och konsumtion fullständigt överstyr. I samma takt rullade miljarder dollar in i InSys till aktieägarna. Företaget var under några år det bästa läkemedelsbolaget på aktiemarknaden på Wall Street.

Till följd av domar och medling har Perdue gått i konkurs och InSys grundare och några försäljningschefer har skakat galler.

Det är inga angenäma fyra timmar men tänkvärda, framför allt ur ett amerikanskt perspektiv. Läkemedelsindustrin i Sverige och Europa spelar lyckligtvis inte i samma division.

Uppgifterna ovan är hämtade ur programmet.

Alkohol och narkotika ofta kopplat till våld i nära relation

Professor Fred Nyberg vid Uppsala universitet har gått igenom senaste litteraturen inom området våld i nära relation och redovisar resultatet i en artikel på UFOLDs hemsida.

Det är välkänt att detta våld tar sig olika uttryck men vad som sällan kommer fram i debatten är det faktum att en stor del av detta våldsutövande utförs under inflytande av droger. Det finns uppgifter om att upp mot åttio procent av våld i nära relationer är associerat med missbruk av droger. I detta sammanhang har alkoholen haft en central roll men senare års forskning har dokumenterat att narkotikaklassade substanser tar en allt större plats i våldsutövandet. Här bland heroin, kokain, amfetamin och cannabis.

En färsk studie utförd av amerikanska forskare visar att en stor andel av de som begått våld mot en nära partner frekvent använt cannabis i större kvantiteter och detta bekräftat genom positiva svar vid urintester. En nyligen genomförd spansk studie visar att förövare mot närstående uppvisade avsevärt högre och långvarig användning av droger - alkohol, cannabis, kokain och heroin.

Alla dessa studier och även ett stort antal fler bekräftar att inte bara alkohol utan att flera av dagens vanligaste och mest använda narkotiska substanser kan ha ett starkt samband med det i dagarna uppmärksammade dödsbringande våldet mot kvinnor.

Fred Nyberg:

—Här bör dagens unga politiker med ambitionen att släppa narkotikan fri definitivt ta sig ännu en tankeställare.

www.ufold.uu

Mexico legaliserar marijuana

Mexicos högsta domstol har ogiltigförklarat förbudslagen efter att kongressen tidigare i år instiftat lag om legalisering av marijuana för rekreationellt bruk. Riktigt klart är det dock inte eftersom Senaten ska säga sitt men har skjutit upp sin omröstning i ärendet till september.

Bakgrunden till legaliseringen är att ta udden av landets svåra och våldsamma kriminella verksamheten kring marijuana.

France 24.

Alkohol och graviditet

Nya riktlinjer från Livsmedelsverket

Läkemedelsverket har under 2020 och 2021 förnyat sina rekommendationer till gravida när det gäller alkoholkonsumtion och intag av sk alkoholfria drycker (som vanligtvis inte är helt fria från alkohol).

Den nuvarande rekommendationen för gravida i Sverige, och i många andra länder, är att avstå från alkohol under graviditeten så snart misstanke om graviditet finns. Ändå föds det årligen ca 30 barn med allvarliga alkoholrelaterade skador i Sverige (data från perioden 2006–2013). Årligen föds mellan 400 och 1000 barn i Sverige med någon sorts alkoholrelaterad skada (FASD), varav mellan 100 och 200 med fetalt alkoholsyndrom, FAS (Folkhälsomyndigheten 2019).

Risken för skador på foster ökar sannolikt med ökad alkoholkonsumtion. En faktor som är avgörande för utfallet är under vilken trimester som konsumtionen av alkohol har sker. Fostrets utvecklas i olika stadier under graviditeten och är som känsligast tidigt under den första trimestern.

Ur ett globalt perspektiv uppskattas alkoholkonsumtion under graviditeten till 9,8 %. Den högsta andelen finns i Europa (25,2 %) och den lägsta i östra Medelhavsområdet (0,2 %). De länder som har högst uppskattad prevalens av kvinnor som fortsätter att konsumera alkohol under graviditeten är Ryssland (36,5 %), Storbritannien (41,3 %), Danmark (45,8 %), Vitryssland (Belarus) (46,6 %) och Irland (60,4 %). Som jämförelse har andelen kvinnor i Sverige som druckit alkohol under graviditeten rapporterats till 5,5 % (N=1594) i en studie (Skagerström et al., 2013) och 7,2 % (N=886) i en annan (Mårdby et al., 2018).

Ingen riskfri konsumtion under graviditet, men...

Det går inte att fastställa någon säker gräns för riskfri konsumtion av alkoholtunga drycker under graviditet. Dock finns inga studier som uppvisar

negativa effekter på foster vid konsumtion av drycker med mycket låga halter av alkohol (lägre än 1,2 volymprocent).

Bakgrunden till de nya rekommendationerna är således att belysa möjligheten till begränsad konsumtion av drycker med låg konsumtion av alkohol, vanligen de vi kallar alkoholfria, och tillsats av alkohol i födan (grytor, kakor, säser...).

Rekommendationerna grundar sig på framför allt 37 studier där låg konsumtion av alkohol under graviditet och dess effekter på fostret/barnet har undersökts.

Under graviditet utgör måttlig konsumtion av ”alkoholfritt” öl, vin och cider (max 0,5 volymprocent) en mycket liten risk för fostret. Konsumtionen bör dock inte överstiga 1 liter i veckan, inte allt intaget vid ett och samma tillfälle. Det krävs en konsumtion på drygt 9 stycken 33 cl-flaskor med alkoholfri öl/cider för att komma upp i samma alkoholmängd som ett standardglas med vin (12 g).

Maträtter med öl eller vin som ingrediens går bra att äta för gravida om de kokats minst 30 minuter, eller om vätskan reducerats (minskat under kokning) till mindre än hälften.

Maträtter med starksprit som ingrediens, flamberade rätter och ej tillagade rätter/dessurter kan innehålla mer alkohol än ”tillåtet”. Gravida bör därför inte äta hela portioner av dessa rätter, men det går bra att smaka någon enstaka gång.

När det gäller Kefir och juicer är alkoholhalten i princip försumbar. Som jämförelse krävs det att man sätter i sig 15 liter Kefir för att nå alkoholmängden av ett standardglas. För juicerna krävs det ännu större volymer.

Livsmedelsverket.se

Den organiserade brottsligheten grundlurad

Efter att amerikanska FBI fått hjälp att komma över den krypterade kommunikationen ANOM lyckades man via en mullvad infiltrera och sälja den krypterade telefontjänsten till en mängd kriminella nätverk världen över. Dagens globaliserade brottslighet var i stort behov av ny möjlighet att göra affärer och allehanda uppgörelser via krypterade telefoner för sin verksamhet, nu när encrochat och SkyECC dechiffrerats och blivit värdelösa.

Den ljusskygga verksamheten var dock inte så insynsskyddad eftersom FBI tillsammans med Australiens motsvarighet (AFP) hade lagt in en dold nyckel i krypteringen som gjorde att man i realtid kunde läsa allt som förmedlades. I över 100 länder hade FBI lyckats placera genom försäljning och abonnemang (!) 12 000 krypterade telefoner, som från 2019 matade in meddelanden (det blev cirka 27 miljoner)

som FBI samlade och bearbetade tillsammans med övriga ländernas polisiära underrättelseverksamheter inklusive DEA (US Drug Enforcement Administration, en avdelning inom amerikanska justitiedepartementet).

De flesta ANOM-telefonerna fanns i Tyskland, Nederländerna, Spanien, Australien och Serbien, men

Trots det i sig förödande tillslaget mot narkotikamaffian kommer det att finnas narkotika i Sverige - så länge det finns köpare.

Sammanfattning av uttalande från Linda H Staaf, chef för underrättelseavdelningen vid NOA och ansvarig för svenska polisens insats i Trojan Shield.

anmärkningsvärt många också i Sverige, som tillsammans med Nederländerna hade huvudansvaret för den europeiska delen av den massiva polisinsats som det enorma förarbetet ledde fram till.

Syftet med operation Trojan Shield var att komma åt de tunga kriminella nätverken som sysslade med narkotika, mord och våld samt därtill hörande penningtvätt.

Den organiserade brottsligheten var således totalurad och den 7 juni 2021 slogs över 300 nätverk och brottssyndikat itu i 16 länder. Det är den hittills största globala polisinsats som gjorts med tusentals poliser som samlat slog till i gryningen denna dag. Samordnare var FBI och europeiska Europol.

Resultatet är förödande för brottsligheten eftersom många av de annars oätkomliga ledarna i syndikaten var bland de över 800 som frihetsberövades denna dag. I Sverige var det 155 personer som greps och samtliga landets polisregioner var inblandade, inklusive spanska polisen som arresterade ytterligare en handfull svenskar.

Den globala insatsen inbringade inte bara tvåbenta byten utan även över 8 ton kokain, 22 ton cannabis, 2 ton syntetiska droger (amfetamin, metamfetamin), 6 ton prekursorer för framställning av syntetiska droger, 250 illegala skjutvapen, 55 lyxbilar och konstanter värda över 48 miljoner dollar i olika valutor, inklusive kryptovalutor.

Detta var bara inledningen. Nu följer varje lands polismyndighet upp all den information som tagits fram och fler utredningar och tillslag är att vänta.

I den i flera år ytterst hemliga operationen som gick under namnet Trojan Shield ingick Australien, Österrike, Kanada, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Ungern, Litauen, Nya Zeeland, Nederländerna, Norge, Sverige, Storbritannien och USA.

Europol.org.eu
fbi.gov

Aktuellt om spel och spelberoende

V i är i ett internationellt perspektiv inte värst, men ett bekymmer är det. I juni lade regeringen fram förslag till skärpta regler för spelreklam. Man vill införa krav på så kallad särskild måttfullhet vid marknadsföring, samma nivå av återhållsamhet som vid reklam för alkohol.

Nästan hälften av de spelare som kontaktade Stödlinjen uppgav att kasinospel online är den spelform som är mest problematisk, följt av sportspel online (17 procent). Andelarna var något högre jämfört med 2019. Spel på kasinospel online ökade också under 2020, vilket bland annat Folkhälsomyndighetens rapport om spelproblemen kopplat till covid-19-pandemin visar (spelprevention.se).

Vi toppar inte listan när det gäller spel om pengar. Australien leder med 9 206 kronor per person. I Hongkong spelar man för 6 582 kronor, i Singapore för 6 095 kronor, i Finland för 3 731 kronor och i Sverige för 3 280 kronor per person (H2 Gambling Capital).

Många väljer att stänga av sig från spel om pengar via Spelpaus.se. Idag är över 64 000 avstängda och de flesta väljer att stänga av sig tills vidare, den längsta perioden. Av de som stängt av sig är 75 procent män och 25 procent kvinnor (Spelpaus.se).

Alkohol som smärtlindring

I en liten studie som omfattade 29 friska alkoholkonsumenter som fick inta vid session ett alkohol till en nivå på 0.08g/dl och vid session två placebo. Undersökningen gällde om alkohol gav en akut analgetisk effekt genom akut alkoholtolerans.

Resultatet visar att det finns en analgetisk och smärtlindrande effekt som tillskrivs den akuta toleransen som följer på det akuta alkoholintaget. Dessa fynd talar för att alkohol kan tas som medicin mot smärta, vilket kan för vissa medföra högriskkonsumtion av alkohol och därmed ökad risk för alkoholrelaterade negativa konsekvenser.

Denna lilla studie bör föranleda fördjupad forskning.

J Stud Alcohol and Drugs 2021, 82(3):422-30.

Narkotika eldades upp i Myanmar

Myanmar eldade upp mängder av narkotika under Förenta Nationernas "Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking" den 26 juni. Heroin, cannabis, metamfetamin, ketamin och tramadol till ett marknadsvärde på nästan 500 miljoner engelska pund gick upp i rök.

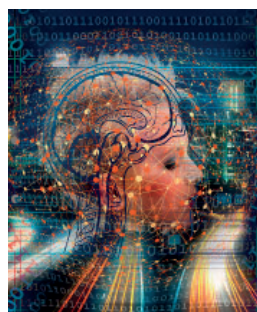
Eldningen var massiv i de tre stora städerna Yangon, Mandalay och Taunggyi.

Trots covid-19 med alla reserestriktioner har det gått att distribuera narkotikan i samma omfattning som

före pandemin. Smugglingen från Den Gyllene Triangeln (Myanmar, Laos och Thailand) har i decennier varit ett centrum för en lukrativ narkotikahandel inriktad mot framför allt Sydostasien, Japan och Australien.

Myanmars bergslutningar är täckta av vackra vallmoblommor. De svårtillgängliga områdena har varit ideala för såväl vallmoodling som olagliga laboratorier vid vilka man förädlar opium till tyngre droger via okontrollerad import av prekursorkemikalier som flödar in i landet från Kina.

The Straits Time, Sky News (210627)

Schizofrenis etiologi ett steg närmare sin lösning?

EN NYLIGEN publicerad studie från universitetssjukhuset i Oslo påvisar kortikala strukturella förändringar hos schizofrena individer och en stor genom-wide granskning identifierar hundratals genetiska varianter som är förknippade med sjukdomstypen.

JAMA Psychiatry online June 23, 2021.

Alkoholintag före operation ökar risken för postoperativa komplikationer.

R iskkonsumtion av alkohol före operativa ingrepp leder till ökad risk för postoperativa komplikationer och förlängd sluten vård.

Trots kunskap om att en alkoholintervention före operationen kan förbättra utfallet av operationen tillhör den inte vanliga rutinen.

Forskargruppen konkluderar att det finns ett gap mellan alkoholkunskap och kirurgisk vård/omhändertagande. En alkoholanamnes före det operativa ingreppet och i förekommande fall åtgärd har till patienternas förfång låg prioritet.

J Addiction Medicine 2021;15(2):113-19.

Cannabis och graviditet

I USA ökar cannabisberoendet bland gravida. Detta framkommer i en översiktsundersökning i den allmänna populationen.

Beroendet är nästan uteslutande kopplat till psykiatriska problem, speciellt borderlinepersonlighet.

Forskargruppen menar att personlighetsdiagnoserna är underskattade vid allmänna undersökningar, möjligen har det blivit lite bättre på senare tid.

Eur Addict Res 2021;27:156-59

Nästa nummer av BULLETIN

utkommer i november både i nätversion och för dig som är medlem även i pappersformat direkt hem till din brevlåda.